

U S T A W A

z dnia 20.. r.

Przepisy ogólne prawa administracyjnego

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.1. Przepisy ustawy stosuje się w sprawach z zakresu administracji publicznej w kwestiach nie unormowanych w odrębnych ustawach.

2. Za sprawę, o której mowa w ust. 1, uważa się również dopuszczenie do korzystania z zakładów i urzędów publicznych, zmianę zakresu praw lub obowiązków ich użytkowników oraz pozbawienie ich tych praw.

Art. 2.1. Przepisy ustawy stosuje się do organów władzy publicznej działających w sprawach, o których mowa w art. 1, w szczególności do:

- 1) administracji publicznej, w tym organów administracji rządowej i organów jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego,
- 2) organów państwowych i państwowych jednostek organizacyjnych, a w tym agencji państwowych, utworzonych na podstawie ustawy i wykonujących zadania w niej określone.

2. Przepisy ustawy stosuje się również do organów innych samorządów, organizacji spółdzielczych, organizacji społecznych, innych jednostek organizacyjnych i osób powołanych ustawowo do działania w sprawach, o których mowa w art. 1.

Art. 3. Podstawę prawną działań władczych organów administracji publicznej stanowią wyłącznie przepisy powszechnie obowiązującego prawa w rozumieniu przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wraz z prawem Unii Europejskiej. Organy te mogą podejmować działania władcze w granicach swojej kompetencji i właściwości na podstawie przepisów prawa materialnego oraz z zachowaniem trybu postępowania przewidzianego przepisami powszechnie obowiązującego prawa.

Art. 4.1. Podstawę prawną działań niewładczych organów administracji publicznej mogą stanowić przepisy prawa określające ich zadania i kompetencje.

2. Działania organów administracji publicznej skierowane do podporządkowanych im organów i innych jednostek organizacyjnych, jeżeli ich podstawę

stanowią przepisy wymienione w ust. 1, nie mogą naruszać prawnie chronionej samodzielności ich adresatów.

Art. 5.1. Określenia, używane bez bliższego wyjaśnienia w niniejszej ustawie i w odrębnych przepisach prawa, oznaczają:

- 1) decyzja administracyjna – jednostronny, władczy akt organu administracji publicznej rozstrzygający konkretną sprawę indywidualnego podmiotu nie wynikającą z organizacyjnego lub służbowego podporządkowania organowi, który go wydał, niezależnie od nazwy nadanej w przepisach temu aktowi;
- 2) organ administracji publicznej – wyodrębnioną państwową lub samorządową jednostkę organizacyjną albo inny podmiot, któremu na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub porozumienia administracyjnego powierzono wykonywanie, w formach władczych lub niewładczych, działań należących do administracji publicznej;
- 3) postanowienie – jednostronny, władczy akt organu administracji publicznej podjęty na podstawie przepisów prawa procesowego lub prawa materialnego, dotyczący kwestii wynikających w toku postępowania, nierozstrzygający sprawy;
- 4) prawomocna decyzja administracyjna – ostateczną decyzję administracyjną, na którą skarga do sądu została prawomocnie oddalona, albo co do której bezskutecznie upłynął termin do jej zaskarżenia do sądu;
- 5) prawomocne postanowienie – postanowienie, na które skarga do sądu została prawomocnie oddalona, albo co do którego bezskutecznie upłynął termin do jego zaskarżenia do sądu;
- 6) sankcja administracyjna – dolegliwość o charakterze pieniężnym lub innym, stosowaną przez organ administracji publicznej z powodu naruszenia prawa;
- 7) urząd – zorganizowany zespół osób, środków rzeczowych i finansowych, przy pomocy których organ administracji publicznej wykonuje zadania;
- 8) urządzenie publiczne – przedmiot lub zespół przedmiotów, przeznaczony do powszechnego użytku, będący własnością państwa lub innego podmiotu administracji publicznej albo wytworzony z wykorzystaniem środków publicznych;
- 9) uznanie administracyjne – kompetencję organu administracji publicznej do kształtowania rozstrzygnięcia sprawy według oceny celowości, dokonywaną na podstawie i w granicach przepisów prawa powszechnie obowiązującego;
- 10) zakład publiczny – jednostkę organizacyjną stanowiącą zespół osób, rzeczy i praw majątkowych, utworzoną na podstawie ustawy, wyodrębnioną z aparatu administracji państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, wykonującą samodzielnie, ale pod nadzorem

właściwego organu administracji publicznej, zadania publiczne z zastosowaniem form właściwych władzy publicznej, uprawnioną do podejmowania działań władczych wobec osób będących jej użytkownikami albo znajdujących się na jej terenie z innych powodów;

11) zaświadczenie – urzędowe potwierdzenie określonych faktów lub stanu prawnego bez względu na nazwę nadaną mu w przepisach odrębnych.

2. Określenia, używane bez bliższego wyjaśnienia w niniejszej ustawie i w odrębnych przepisach prawa, o ile odnoszą się do relacji między organami administracji publicznej, oznaczają:

- 1) kierownictwo – ustawowe upoważnienie do podejmowania wiążących czynności i aktów zawierających w szczególności określenie zadań, wytyczne lub polecenia oraz - do stosowania środków nadzoru w stosunku do podmiotu podporządkowanego organizacyjnie;
- 2) kontrola – czynności polegające na ustaleniu zgodności działań podmiotu kontrolowanego z wzorcami i standardami, formułowaniu wniosków i ocen w celu usunięcia stwierdzonych uchybień oraz wprowadzenia usprawnień;
- 3) nadzór – ustawowe upoważnienie do stosowania aktów lub czynności wiążących podmiot nadzorowany, w tym również wzruszania jego aktów lub czynności; przy braku podstaw prawnych do stosowania aktów lub czynności nadzorczych określenie „nadzór” należy rozumieć wyłącznie jako kontrolę w rozumieniu pkt. 2;

3. Definicje określeń zawarte w ust. 1 stosuje się odpowiednio do użytych w ustawie lub ustawach odrębnych określeń pokrewnych.

Art. 6. Organy administracji publicznej mogą uwzględniać utrwalony zwyczaj, jeżeli nie będzie to sprzeczne z prawem i nie spowoduje ograniczenia interesów lub praw jednostki ani nie obciąży jej obowiązkiem.

Art. 7. Przepisy prawa, które mają stosować organy administracji publicznej nie mogą mieć mocy wstecznej, z wyjątkiem przypadku, w którym wynikają z nich wyłącznie uprawnienia.

Art. 8. Jeżeli akt prawa powszechnie obowiązującego nie zawiera przepisów przejściowych (przechodnich) lub są one niewystarczające, sprawy zawisłe do ich zakończenia prowadzi się według przepisów dotychczasowych, gdy nie narusza to celu nowego unormowania, chyba że nowe przepisy są korzystniejsze dla uczestników sprawy.

Rozdział 2

Organy administracji publicznej

Art. 9.1. Organy administracji publicznej tworzy się wyłącznie na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa.

2. Strukturę organizacyjną organu i jego urzędu oraz zasady i tryb udzielania i cofania upoważnienia osobom do działania w imieniu organu określa statut.

3. Jeżeli przepisy powszechnie obowiązującego prawa nie określają organu właściwego do nadania statutu, to nadaje go organ nadzoru.

4. Domniemywa się, że osoba zatrudniona w organie administracji publicznej, która wydaje akt lub podejmuje czynność urzędową w imieniu organu korzysta z upoważnienia, o którym mowa w ust. 2, chyba że z przepisów odrębnych wynika obowiązek posiadania szczególnego upoważnienia lub okoliczności sprawy wprost wykluczają posiadanie przez daną osobę upoważnienia do działania w imieniu organu.

5. Prawa lub interesy adresatów aktów lub czynności urzędowych, podjętych z przekroczeniem zakresu upoważnienia przez osoby zatrudnione w organie, podlegają ochronie, chyba że wykaże się, iż adresaci aktów lub czynności działali w zмовie lub w złej wierze.

6. Akty wydawane przez organ kolegialny podpisuje jego przewodniczący, chyba że statut lub regulamin organu albo regulamin organizacyjny urzędu obsługującego ten organ upoważnia do podpisywania takich aktów wiceprzewodniczącego.

Art. 10.1. Jeżeli przepisy prawa powszechnie obowiązującego nie określają organu administracji publicznej przejmującego kompetencje i właściwość organu zniesionego, przyjmuje się, że przejął je organ, którego zadaniem jest załatwianie spraw danego rodzaju.

2. Jeżeli w aktualnym stanie prawnym sprawy załatwiane przez organ zniesiony nie są objęte regulacją administracyjno-prawną, a przepisy prawa nie przewidują organu właściwego do tych spraw, o stwierdzeniu nieważności, wznowienia postępowania, zmianie lub uchyleniu aktów wydanych w tych sprawach orzeka, w ramach obowiązujących procedur, organ odpowiedniego stopnia, właściwy w sprawach o zbliżonym charakterze.

Art. 11. Jeżeli w sprawach, o których mowa w art. 1, nie można ustalić właściwego organu administracji publicznej, minister właściwy w sprawach administracji publicznej wskazuje taki organ w drodze postanowienia. Na postanowienie ministra służy skarga do sądu administracyjnego.

Art. 12. 1. Organy administracji publicznej w zakresie swojej kompetencji i właściwości powinny współdziałać – w tym wykorzystując wymianę informacji w formie elektronicznej – ze sobą, z innymi organami państwowymi, a także z organizacjami samorządowymi i społecznymi, których zadania statutowe są zbieżne lub pokrewne z zadaniami tych organów, jeżeli wymaga tego interes publiczny.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, w toku załatwiania spraw są udostępniane ich uczestnikom w zakresie koniecznym do ochrony ich praw lub interesów.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki administracyjno-prawne

Art. 13. Organ administracji publicznej może przyznawać prawa, nakładać obowiązki, znosić je, zmieniać ich zakres lub rodzaj, stwierdzać ich istnienie wyłącznie na podstawie przepisów powszechnie obowiązującego prawa i z powołaniem się na te przepisy.

Art. 14.1. Prawa i obowiązki administracyjne mają charakter osobisty, gdy przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

2. W razie wątpliwości uznaje się, że charakter osobisty mają te prawa lub obowiązki administracyjne, które są związane z posiadaniem przez podmiot cech szczególnych, w tym – szczególnych kwalifikacji lub umiejętności.

3. Prawa lub obowiązki osobiste wygasają z chwilą śmierci osoby fizycznej lub ustania bytu prawnego innego podmiotu.

Art. 15.1. Prawa lub obowiązki o charakterze nieosobistym przechodzą na następców prawnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych, a w przypadku ich braku lub niepełnej regulacji prawnej zasady i tryb ich przejścia ocenia się na podstawie przepisów prawa cywilnego.

2. Organ administracji publicznej wydaje na wniosek podmiotu mającego w tym interes prawny decyzję administracyjną stwierdzającą wygaśnięcie praw lub obowiązków osobistych albo rozstrzygającą wątpliwości dotyczące przejścia praw lub obowiązków nieosobistych na następców prawnych. Organ może wydać z urzędu decyzję administracyjną w tych sprawach, jeżeli ustali, że są podmioty, które mają w tym interes prawny lub leży to w interesie osób trzecich.

3. Sąd administracyjny w sprawie ze skargi na decyzje, o których mowa w ust. 2 orzeka co do istoty sprawy.

Art. 16.1. W sprawach, o których mowa w art. 1, nie można nałożyć obowiązku ani ustalić jego istnienia po upływie lat pięciu od dnia zaistnienia do tego podstawy prawnej i faktycznej.

2. Obowiązek o charakterze indywidualnym nałożony lub ustalony nie może być poddany egzekucji po upływie lat pięciu od dnia, w którym stał się wymagalny. Bieg przedawnienia egzekucji ulega przerwaniu wskutek podjętej w postępowaniu sądowym lub administracyjnym każdej czynności zmierzającej do wzruszenia tytułu egzekucyjnego, a po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie od nowa.

3. W przypadku, gdy na przeszkodzie w nałożeniu lub ustaleniu albo wykonaniu obowiązku stało zachowanie zobowiązanego niezgodne z prawem, przedawnienie następuje po upływie lat dziesięciu.

4. Obowiązki o charakterze ciągłym lub powtarzalnym nie ulegają przedawnieniu, o którym mowa w ust. 1-3.

5. Organ administracji publicznej stwierdza przedawnienie, o którym mowa w ust. 1-3, odpowiednio – w drodze decyzji administracyjnej lub postanowienia administracyjnego na wniosek albo z urzędu.

Art. 17. 1. Organ administracji publicznej lub organ wyższego stopnia stwierdza w drodze postanowienia administracyjnego z urzędu lub na wniosek podmiotu mającego w tym interes prawny bezskuteczność czynności władczej niezgodnej z prawem.

2. Stwierdzenie, o którym mowa w ust. 1, wiąże organ i adresata tej czynności.

3. Jeżeli czynność, o której mowa w ust. 1, stanowi podstawę aktu lub innej czynności organu administracji publicznej lub wywiera skutek prawny poza zakresem kompetencji lub właściwości organów administracji publicznej, stwierdzenie jej bezskuteczności nie powoduje z mocy samego prawa ustania skutku prawnego lub obalenia aktu lub czynności, lecz jest podstawą do oceny ich ważności i skuteczności według odpowiednich do tego przepisów prawa.

Rozdział 4

Podstawowe zasady załatwiania spraw

Art. 18. 1. Organ administracji publicznej ma obowiązek:

1) równego traktowania wszystkich podmiotów będących w takiej samej sytuacji prawnej i faktycznej w jednej sprawie, a w wyborze rozstrzygnięcia, które nie uwzględnia jednakowo wszystkich żądań – kierować się przepisami art. 23 i art. 24;

- 2) równego traktowania wszystkich podmiotów biorących udział w odrębnych sprawach, jeżeli są podobne pod względem stanu prawnego i faktycznego;
- 3) odstępowania od utrwalonych w praktyce zasad załatwiania spraw wyłącznie wtedy, gdy jest to konieczne ze względu na zaistnienie szczególnych okoliczności;
- 4) uwzględniać uzasadnione i słuszne oczekiwania jednostki kierując się potrzebą ochrony zaufania do państwa i prawa jako podstawy systemu prawnego;
- 5) dbałości o społeczną akceptację zamierzonych rozwiązań.

2. Jeżeli z przepisów prawa wynika, że organ administracji publicznej korzysta przy rozstrzygnięciu sprawy z uznania administracyjnego, to powinien ją załatwić zgodnie z żądaniem jednostki, mając na względzie potrzebę wyważania ujawnionych w sprawie racji interesu jednostkowego, grupowego i publicznego oraz cel regulacji prawnej, jak też możliwości faktycznego wykonania żądanego uprawnienia.

3. Wszelkie działania organów administracji publicznej powinny być współmierne do obranego celu. W szczególności, ograniczenie praw jednostki lub nakładanie na nią obowiązków jest dopuszczalne tylko wtedy i tylko w takim zakresie, w jakim ograniczenia te lub obowiązki służyć będą do osiągnięcia wynikającego z ustawy celu prowadzonych działań, gdy będą do tego niezbędne, i gdy będą stanowiły dla ich adresata uciążliwość proporcjonalną względem doniosłości społecznej tego celu.

Art. 19.1. Organ administracji publicznej, który złożył w formie pisemnej przyrzeczenie załatwienia w określony sposób sprawy jakiegokolwiek podmiotu, jest nim związany, chyba że było ono sprzeczne z prawem, niewykonalne, wyłudzone przez podanie faktów lub okoliczności niezgodnych z prawdą albo gdy nastąpiła zmiana stanu faktycznego, której nie można było przewidzieć wcześniej lub uległ zmianie stan prawny uniemożliwiający wykonanie przyrzeczenia.

2. W przypadku niedotrzymania przez organ przyrzeczenia podmiot, który je otrzymał jest uprawniony do żądania jego wykonania w określonym terminie, a jeżeli poniósł szkodę, służy mu roszczenie o odszkodowanie na zasadach określonych w prawie cywilnym.

Art. 20. 1. Jeżeli jakikolwiek podmiot podjął działania lub czynności wymagające uprzedniej decyzji organu administracji publicznej przed jej wydaniem, a po doręczeniu decyzji dostosował swoją działalność do jej treści, organ może zaniechać określenia negatywnych skutków prawnych takiego zachowania.

2. Podjęcie działań lub czynności wymagających uprzedniej decyzji organu administracji publicznej nie stanowi przeszkody w jej wydaniu. Organ administracji

publicznej wszczynając postępowanie w takiej sprawie może nakazać wstrzymanie podjętych działań lub czynności w drodze postanowienia.

Art. 21. Organy administracji publicznej i pracownicy ich urzędów są obowiązani kierować się we wszystkich swych działaniach bezstronnością i zasadami etyki.

Art. 22. Organ administracji publicznej nie może wywodzić negatywnych skutków prawnych dla adresatów swoich działań prawnych z następstw spowodowanych niewykonaniem obowiązków ciążących na organach administracji publicznej.

Art. 23. Przepisy prawa nie mogą być przez organy administracji publicznej interpretowane i stosowane w sposób powodujący ograniczenie praw jednostki lub zwiększający jej obowiązki niezgodnie z celem regulacji prawnej oraz bez wyważenia ujawnionych w sprawie racji interesu publicznego i jednostkowego.

Art. 24. Jeżeli przepisy prawa wiążą z określonym zachowaniem adresata korzystne dla niego skutki prawne, ciężar udowodnienia zaistnienia okoliczności, od których przepisy prawa uzależniają zaistnienie tych skutków, obciąża tego, kto ma uzyskać korzyść w danej sprawie. Jeżeli pozwala na to charakter sprawy, organ administracji publicznej może miarkować te skutki wobec adresata, który częściowo spełnia wymagania przewidziane prawem.

Art. 25. 1. W sprawach załatwianych przez organy administracji publicznej stwierdzenie skutków powstałych z mocy samego prawa następuje na podstawie przepisów, które obowiązywały w dniu powstania tych skutków, chociażby w dniu ich stwierdzenia przez organ administracji publicznej przepisy te już nie obowiązywały.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do praw lub obowiązków wynikających z mocy samego prawa na podstawie przepisów stosowanych w związku z nagłym zagrożeniem życia lub zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa lub porządku publicznego lub też dóbr majątkowych, jeżeli podmioty tych praw lub obowiązków wykażą swój interes prawny w ich stwierdzeniu.

Art. 26. Jeżeli w sprawie rozstrzyganej przez organ administracji publicznej pozostają niejasności i wątpliwości co do jej stanu prawnego lub faktycznego, to nie mogą być one traktowane jako okoliczności niekorzystne dla uczestników sprawy.

Art. 27. Organ administracji publicznej, którego akt lub czynność zostały pozbawione mocy prawnej przez organ administracji publicznej lub sąd z ustanowieniem obowiązku ponownego rozpatrzenia sprawy, nie może przed wykonaniem tego obowiązku wyłączyć ze sprawy jakiegokolwiek jej przedmiotu, jeżeli powodowałyby to bezprzedmiotowość postępowania lub zmieniało zakres załatwienia sprawy co do istoty. Zakaz ten nie obejmuje przypadku zaistnienia przed ponownym rozpatrzeniem sprawy

takiej zmiany stanu prawnego, z której wynika wprost konieczność ustalenia nowego zakresu jej rozstrzygnięcia.

Art. 28. Jeżeli organ administracji publicznej wydał akt lub podjął czynność z zastrzeżeniem warunku, do jego skutków prawnych, w kwestiach nie uregulowanych w przepisach odrębnych, stosuje się przepisy prawa cywilnego dotyczące warunku.

Art. 29. 1. Organ administracji publicznej może ustanowić termin wykonania praw lub obowiązków, jeżeli przepis prawa powszechnie obowiązującego tak stanowi lub gdy wynika to wprost z natury tych praw lub obowiązków, a brak określenia terminu spowodowałby przedawnienie obowiązku lub bezprzedmiotowość uprawnień.

2. Organ administracji publicznej określa termin z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących wykonaniu praw lub obowiązków, a w szczególności czas niezbędny do ich wykonania, sytuację osobistą lub zawodową wykonawcy, konieczne zasoby środków rzeczowych i finansowych, wymagania interesu publicznego.

3. Do obliczania terminów ustalonych przez organ administracji publicznej oraz wynikających z przepisów odrębnych stosuje się przepisy o terminach zawarte w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm¹).

Art. 30. Jeżeli działania, akty lub czynności organu administracji publicznej dotyczą podmiotów w ilości większej niż 30, a ich imienne zawiadomienie natrafiałoby na poważne przeszkody, dopuszczalne jest zawiadamianie o tych działaniach, aktach lub czynnościach w drodze publicznego obwieszczenia lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danym miejscu.

Art. 31. 1. Organ administracji ma obowiązek załatwienia sprawy w formie przewidzianej ustawą.

2. Jeżeli przepisy prawa w sprawie indywidualnej ustanawiają formę działania organu administracji publicznej inną, niż decyzja lub postanowienie, odmowa jej załatwienia w całości lub części następuje przez wydanie decyzji.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565).

Rozdział 5

Sankcje administracyjne

Art. 32.1. Organ administracji publicznej nie może zastosować sankcji administracyjnej wobec jakiegokolwiek podmiotu, jeżeli nie była ona przewidziana w prawie powszechnie obowiązującym w czasie, w którym miało miejsce naruszenie prawa przez ten podmiot.

2. Jeżeli pomiędzy naruszeniem prawa a zastosowaniem sankcji administracyjnej uległy zmianie przepisy prawa, stosuje się te przepisy, które dają podstawę do złagodzenia sankcji.

Art. 33. Organ administracji publicznej nie może stosować kilkakrotnie sankcji administracyjnej za to samo naruszenie prawa. Zakaz ten nie wyłącza odpowiedzialności w odrębnej co do przedmiotu sprawie z związku z czynem będącym powodem zastosowania sankcji administracyjnej.

Art. 34. Odmowa podporządkowania się sankcji wymierzonej w innej formie niż decyzja administracyjna uzasadnia wymierzenie jej przez wydanie z urzędu decyzji administracyjnej.

Art. 35. 1. Jeżeli ustawa przewiduje możliwość wyboru rodzaju sankcji i jej rozmiaru, wymiaru sankcji dokonuje się uwzględniając cele sankcji oraz wszystkie istotne, przesądzające o odpowiedzialności sprawcy naruszenia prawa, okoliczności sprawy.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, można zawiesić wykonanie sankcji wymierzonej w postaci kary pieniężnej na okres do dwóch lat. Powtórne dopuszczenie się w okresie zawieszenia wykonania kary czynu odpowiadającego znamionom zachowania, które przesądziło o wymierzeniu uprzednio kary, uzasadnia wymierzenie kary łącznej, nie wyższej niż dwukrotna wysokość przewidzianej przez ustawę kary. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 36. 1. Nie można wymierzyć kary pieniężnej po upływie jednego roku od popełnienia czynu objętego karą.

2. Wszczęcie postępowania w sprawie wymierzenia kary w czasie, o którym mowa w ust. 1, wstrzymuje bieg terminu przedawnienia. Karalność czynu uzasadniającego wymierzenie kary ustaje w takim przypadku po upływie jednego roku od dnia wszczęcia postępowania.

Art. 37. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się w sprawach kar?? wymierzanych w sprawach wykroczeń, jak również w sprawach dyscyplinarnych oraz kar porządkowych nakładanych na mocy przepisów innych ustaw regulujących postępowanie przed organami administracji publicznej.

Rozdział 6

Porozumienia i umowy administracyjne

Art. 38.1. Organy administracji publicznej mogą zawierać między sobą, z innymi organami, jednostkami organizacyjnymi państwowymi, samorządowymi, społecznymi lub innymi podmiotami porozumienia administracyjne w celu realizacji zadań w sprawach, o których mowa w art. 1. Porozumienia mogą dotyczyć podejmowania uzgodnionych działań władczych, jeżeli nie ogranicza to praw ani nie nakłada obowiązków na osoby fizyczne, osoby prawne oraz inne podmioty nie podporządkowane organizacyjnie uczestnikom porozumienia i jest zgodne z interesem publicznym.

2. Jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej, porozumienie jest sporządzane w formie protokołu podpisanego przez jego uczestników, w którym zamieszcza się treść postanowień uzgodnionych pomiędzy nimi. Jako porozumienie może być potraktowana umowa zawarta na podstawie przepisów prawa cywilnego, jeżeli służy realizacji takich samych celów jak porozumienie.

3. Zawarcie porozumienia, na podstawie którego organ administracji publicznej przekazuje do wykonania swoje zadania innemu organowi, dopuszczalne jest w przypadkach i w zakresie określonych w przepisach szczególnych.

Art. 39. Jeżeli porozumienie zawiera postanowienia sprzeczne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, organ nadzoru nad uczestnikiem porozumienia wzywa do wypowiedzenia porozumienia w trybie natychmiastowym, w razie zwłoki stosuje środki nadzoru w celu pozbawienia porozumienia skuteczności wobec organu nadzorowanego.

Art. 40. Jeżeli uczestnik porozumienia nie wykonuje określonych w nim obowiązków, organ nadzoru administracji publicznej, o którym mowa w art. 39, po uprzednim wezwaniu opieszałego uczestnika do przestrzegania porozumienia, stosuje środki nadzoru wobec nadzorowanych organów administracji publicznej oraz występuje z żądaniem do właściwych organów nadzoru innych uczestników porozumienia o zastosowanie takich środków.

Art. 41.1. Organ administracji publicznej, właściwy do załatwienia sprawy, o której mowa w art. 1, w drodze decyzji administracyjnej albo poprzez podjęcie innego aktu lub czynności władczej, uprawniony jest do zawarcia umowy z osobami, których interesów prawnych lub obowiązków sprawa dotyczy, o ile nie stoją temu na przeszkodzie przepisy szczególne (umowa administracyjna).

2. Zawarta, w granicach właściwości organu i zgodnie z zasadami ogólnymi postępowania w danego typu sprawach, umowa określa treść oraz sposób wykonania uprawnień i obowiązków, jakie miały zostać ustalone w wyniku podjęcia decyzji administracyjnej lub innej czynności władczej, przewidzianych w przepisach odrębnych i zastępuje te akty lub czynności, o ile jej strony tak postanowią.

3. Umową, o której mowa w ust. 1, służyć może także do ustalenia stanu faktycznego lub stanu prawnego w sprawie, jeżeli ustalenie ich na podstawie środków dowodowych w postępowaniu wyjaśniającym, prowadzonym na podstawie mających zastosowanie przepisów o postępowaniu administracyjnym, okazało się niemożliwe albo wymagało poniesienia kosztów niewspółmiernych wobec celu postępowania (układ).

4. Umowa administracyjna, w której strona umowy zobowiązuje się do świadczenia na rzecz organu administracji publicznej, może zostać zawarta, o ile świadczenie to służyć będzie ustalonemu przez strony celowi takiej umowy, mieszczącemu się w granicach zadań publicznych realizowanych przez ten organ na podstawie przepisów prawa. Świadczenie musi pozostawać w rzeczowym, uwzględniającym całokształt okoliczności zawierania umowy, związku z zachowaniami, do jakich zobowiązuje się organ.

5. Jeżeli z przepisów prawa wynika obowiązek podjęcia przez organ administracji publicznej określonego aktu lub czynności w określonych okolicznościach faktycznych, przewidziane umową świadczenie partnera tego organu polegać może wyłącznie na zachowaniu, do którego mógłby zostać zobowiązany w takim akcie, albo od którego podjęcia organ mógłby uzależnić podjęcie danej czynności władczej.

6. Umowa administracyjna wymaga zachowania formy pisemnej przy jej zawieraniu, zmianach oraz wypowiedaniu.

7. Jeżeli przepisy szczególne uzależniają podjęcie aktu lub czynności od zajęcia stanowiska przez inny organ, zawarcie umowy nastąpić powinno po wyrażeniu stanowiska przez ten organ. Przepisy art. 106 Kpa stosuje się odpowiednio.

Art. 42. 1. Umowa sprzeczna z przepisami prawa, a w tym – zawarta wbrew przepisom wykluczającym załatwienie sprawy inaczej, niż w drodze aktu generalnego, decyzji, postanowienia czy innego aktu jednostronnego lub – służąca obejściu bądź nadużyciu prawa – jest bezskuteczna.

2. Do orzekania o bezskuteczności umowy, zawartej w sprawie podlegającej załatwieniu w trybie unormowanym Kodeksem postępowania administracyjnego lub Ordynacją podatkową, upoważniony jest organ wyższego stopnia w stosunku do organu administracji publicznej będącego stroną umowy. W innych sprawach o bezskuteczności orzeka organ nadrzędny nad organem administracji publicznej będącym stroną umowy, a w

przypadku jego braku – organ uprawniony do sprawowania nadzoru nad danym organem administracji publicznej.

Art. 43. W przypadku niewykonania umowy przez organ administracji publicznej, drugiej stronie – oprócz roszczeń odszkodowawczych – przysługuje prawo do wniesienia skargi na bezczynność organu administracji do sądu administracyjnego.

Art. 44. W kwestiach zawierania, wykonywania i wypowiedzania umów i porozumień administracyjnych, nie uregulowanych przepisami niniejszego rozdziału, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 45. W sprawach indywidualnych zawisłych przed organami administracji publicznej przed dniem wejścia w życie ustawy, postępowanie prowadzi się według przepisów dotychczasowych do zakończenia ich ostatecznym rozstrzygnięciem, z zastosowaniem tylko tych przepisów niniejszej ustawy, które są korzystniejsze dla uczestników postępowania.

Art. 46. Określenia zamieszczone w art. 5 mają zastosowanie w sprawach, których podstawę prawną stanowią przepisy wydane po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 47. Jeżeli przepisy prawa powołują się bez bliższego określenia na przepisy ogólne prawa administracyjnego, rozumie się przez to przepisy niniejszej ustawy.

Art. 48. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.)

1) w art. 57 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Terminy określone w latach kończą się z upływem tego dnia, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim roku nie było - w dniu, który poprzedzałby bezpośrednio ten dzień.”;

2) art. 104 § 1 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 104.** § 1. Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy ustaw stanowią inaczej.”

Art. 49. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.²), w art. 207 § 1 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 207.** § 1. Organ podatkowy orzeka w sprawie w drodze decyzji, chyba że przepisy ustaw stanowią inaczej.”

Art. 50. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.³) w art. 3 § 1 otrzymuje brzmienie:

„**Art. 3.** § 1. Egzekucję administracyjną stosuje się do obowiązków określonych w art. 2, gdy wynikają one z decyzji lub postanowień właściwych organów, umów administracyjnych albo - w zakresie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego - bezpośrednio z przepisu prawa, chyba że przepis szczególny zastrzega dla tych obowiązków tryb egzekucji sądowej.”

Art. 51. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635.

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 157, poz. 1119 i Nr 187, poz. 1381 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589.